

Carlo in Zdàr

Mortsel, za 20 aug 2011

Vandaag begint in Brasschaat het Open Tornooi, waaraan ik niet deelneem. In de plaats daarvan heb ik net een deelname geboekt in het Tsjechische Zdàr, voluit Zdàr nad Sàzavou, tijdens de laatste week van september, in de hoop op een nieuwe leuke en interessante uitgave van mijn combinaties vakantie+schaak van de laatste 6 à 7 jaar. Waarom Zdàr, of all places ? De datum ligt goed, het Oude God schaakweekend van 3 en 4 sep 2011 vergt in de organisatorische voorbereiding heel wat van mijn tijd, en vanaf 9 okt begint de interclub. Dus een datum daar tussenin is heel geschikt. Het tornooi lijkt me aantrekkelijk goedkoop, zowel qua inschrijvingsgeld als qua verblijfskosten, en ook de verplaatsing heb ik optimaal afgerond : met een nachtrit per autocar naar Praag en met een nachttrein terug. Of dit acceptabel genoeg zal zijn om min of meer normaal te slapen onderweg betwijfel ik, maar je kan niet alles hebben. Zdàr nad Sàzavou. Ik ken veel plaatsnamen in de wereld en in Europa, was niet voor niets bevrachter-expediteur gedurende 40 jaar. Ik moet ootmoedig bekennen dat ik de naam van dit stadje nog nooit gelezen of gehoord had. Heidi vraagt of ik het 3 keer snel na elkaar kan uitspreken zonder te stotteren, en ik moet zeggen dat het al aardig begint te lukken. Ik vermoed dat Zdàr de naam van de stad is, “nad” iets betekent als “op” of “aan de”, en Sàzavou de naam van een rivier of zo iets, dat zal ik ginds snel genoeg uitvissen. Het ligt een eind voorbij Praag, een stuk voor Brno. Brno, het Duitse Brunn van weleer. Ook hier restanten van het Habsburgse rijk, een wenteling en een mengeling van culturen en volkeren, een grensgebied, dat lijkt me wel een interessante omgeving. Een streek die me doet denken aan Jan Hus, Dvorzjak, Vàclav Havel, Bessel Kok, Keppler, de Moldau, Vlastimil Hort, Jan Palach, Bohemers, Moraviërs en Sudetenduitsers.

Ma 5 sep 2011

Het **Skog** (voor de buitenaardsen : **schaakkring oude god**) weekend is net voorbij. 140 kinderen zaterdag, en gisteren 60 volwassenen, het is goed geweest, voor opnieuw een keer per jaar, de 26^e editie ! Hard werken met veel medewerkers, de hele logistiek en catering. Je moet natuurlijk beschikken over een ijzersterk team. Een megatornoot voor kinderen in 6 reeksen vergt veel meer mankracht en stressbestendigheid dan een tornoot voor volwassenen van 150 man. En dus is de formule zaterdag kinderen, zondag volwassenen best wel vermoeiend. Het was opnieuw prachtig, vooral die kleinere jeugd, de heel jonge jongens en meisjes die wiebelend met hun benen aan het bord zitten, en de grond niet raken. Prachtige foto's, te bewonderen op de website van de skog. Schaken is hip, en cool, en flashy bij de kinderen, dat zou je in godsnaam vroeger nooit gedacht hebben. Ik speel nu ook bridge sinds een jaar of twee, misschien schrijf ik er in deze artikelenreeks nog wel eens iets over, maar daar kunnen ze ginder een dik duimpje aan zuigen : schaken lééft bij onze kinderen, en dat is bij mijn weten helemaal niet het geval bij bridge.

Herr Mazuch van Tsjechië heeft mij een paar dagen geleden bevestigd dat hij mij in het schaakhotel geboekt heeft. Waarop ik dan eind vorige week mijn treinticket retour voor 1 oktober Praag/Antwerpen heb afgehaald in A.Centraal, en betaald. En dus nu alles betaald en geregeld heb.

Gisteren passeerde ik bij de bank. Tsjechië behoort (nog) niet tot de eurozone. Moet ik hier CZ kronen kopen, of ginder euro's aanbieden ? De juffrouw had geen benul waarover ik het had. Zal het deze week dieper moeten nagaan. En misschien moet ik eens proberen Herr Mazuch te spreken.

Zo 18 sep 2011

Plotseling komt het vertrek met die autocar heel dichtbij. Ik keek even op de website van het tornoot of er een deelnemerslijst is, wat niet het geval bleek te zijn. De uitslagentabellen van de voorbije edities vertellen me dat daar ongeveer 60/70 spelers hun opwachting maken, vroeger allen samen in een groep, de laatste keer zelfs met een

tiental spelers in een A groep, de rest in een B groep. Bijna allemaal spelers uit eigen land, eens een enkele verdwaalde Duitser of Pool, en dat zal dan dit jaar een verdwaalde Belg moeten zijn. Vermits ik de reisverplaatsingen al betaald heb en het hotel met mijn kaart zal betalen hoef ik niet zo veel kronen te kopen bij de bank. Ik heb er eergisteren 3000 besteld, daarmee kan ik een lokale trein betalen van Praag naar Zdar, een paar dagen wat schnabbelen in restaurants en een Plsen in mijn kamer uittesten. Ik vermoed dat het tsjechische Plsen-bier van uitstekende kwaliteit is, dat zit dan al goed. Aan de spelerslijsten van vroeger te zien zal ik daar niet veel overwinningen boeken. Met een Fide van 1830 en een schamele 1700 nationaal, moet ik alleen maar ambities koesteren om op een redelijke wijze te overleven aan het tsjechische front.

Vandaag las ik op internet dat Zdàr tsjechisch is voor het duitse woord Saar, en dat de Sàzava de naam van een rivier is inderdaad, die daar doorheen loopt. Na mijn oppensioenstelling in 2004 volgde ik eens een jaar Russisch, in een avondcursus, in Lokeren, ik woonde daar toen nog in de buurt. Het slavisch is een taalgroep met heel veel verbuigingen, veel meer dan bij ons. Wij zouden gewoon blijven zeggen Antwerpen aan de Schelde, Sàzava wordt in die context omgebogen naar Sàzavou, stel je dat voor : Antwerpen aan de Scheldou ! Moskou is Moskva in het Russisch. 'In Moskou' wordt 'b Moskve' (uit te spreken als vmaskvje). De eigennaam wordt mee verbogen, zelfs personennamen ! Begin er maar aan, vmaskvje, probeer dat maar eens snel drie keer na mekaar uit te spreken Heidi. Ik vrees dat ik na 7 jaar totaal niets meer onthou van wat ik toen geleerd heb, we zullen wel zien ginder. Ze gebruiken wel ons alfabet, mijn kennis van het cyrillisch schrift zal niet moeten opgepoetst worden.

Ma 19 sep 2011

Er is daar iets vreemd aan de gang met die naam van de republiek. Het land heet Tsjechische Republiek (Ceskà Republica). Ik vraag me al jaren af waarom ze zich niet gewoon Tsjechië noemen, zoals bijna alle andere landen van de wereld het niet nodig vinden expliciet te vermelden of ze een republiek zijn of een koninkrijk of wat dan ook. Ik geloof dat het iets te maken had met een gevoeligheidje bij de

Slovaken, iets waarbij ‘Tsjechië’ op de een of andere manier ook een deel van hun land zou kunnen omvatten, zoals het probleem Macedonië voor Griekenland. Maar dichterbij zien we ook iets in die aard bij “engels” voor de gehele UK, of “hollands” voor geheel Nederland, daar moet je in sommige streken in de Achterhoek of in Friesland ook niet mee komen aandraven. Moet ik daar zeker eens uitzoeken.

Zdàr is volgens Wikipedia een plek met 23500 inwoners. Prachtig te vergelijken met Mortsel dus. Praag en Brno liggen echter ver weg. Wedden dat ze daar geen verkeersinfarcten meemaken zoals om de haverklap in onze eigen geliefde stad ? ’t Stad begint in Mortsel, ’t zal wel. Zeker weten dat Brno niet in Zdàr begint.

Het tornooi heet “Highlands”. Ik heb het nagekeken : op 500 m boven zeeniveau spelen we, dat is eind september nog een treffelijke temperatuur, geen winterkledij of skipak nodig. Geen toestanden als destijds in Lienz op die skilift met mijn pakje fruit en cashewnoten.

Zat 24 sep 2011

Gisteren om 14.15h de voordeur achter mij dichtgetrokken, en vandaag om 11.15h in het hotel aangekomen. Dat is 21 uur zeker ? Zonder ... slapen. Ik moet zeggen dat ik geradbraakt was, die Eurolines autocars hebben zitzetels, geen ligzetels. Bovendien stoppen ze in alle grote centra, in het centrum van de stad, dat verliest veel tijd : vanuit Rijsel, dan Gent, dan Antwerpen Roosevelt om kwart na drie, Brussel WTC, Luik Guillemins, Köln Domplatz, Frankfurt Hauptbahnhof en Nürnberg Busbahnhof. Het zijn dus echte lijnbussen met een steeds wisselend publiek. Een tsjechische bus met ditto bemanning, meestal voor meer dan 75% volzet. Bij aankomst om 6h ’s morgens in Praag ook al aan Busbahnhof vraag ik aan de chauffeur, een man die hooguit 2 woorden engels kon, de weg naar de Hauptbahnhof voor een trein. Hij zegt na enig weifelen : “Florence”. Ik herhaal geduldig mijn vraag, en hij zegt dit opnieuw, zodat ik hem geërgerd riposteer “Florence is in Italy !” Hij laat dit even bezinken, haalt dan de schouders op en verdwijnt, mij perplex achterlatend.

Blijkt even later dat in Praag de naam van het metrostation bij de Busbahnhof “Florenç” is.

Daar aangekomen vraag ik iemand of ik de metro neem naar links of naar rechts voor richting treinstation. U raadt het al : die gozer stuurt mij grinnikend verkeerd. Dat je niet kan lezen aan de naam van een metrostation dat het de bestemming voor het centraal station is, is niet uitzonderlijk : ik heb in Antwerpen al meer dan eens buitenlandse mensen in de metrotram de halte “Diamant” zien voorbijrijden en tegen dat ze aan de Warande zijn begint hunne pound sterling te vallen. Dan kom ik eindelijk na een urenlange treinrit en een ultieme busrit in het hotel aan, om te vernemen dat mijn kamer niet beschikbaar is tot 13h. Geen 5’ had ik geslapen vannacht, en dadelijk om 4h moet ik schaken. Om 2h vanmiddag viel ik als een blok in slaap, en werd, zonder wekker, wakker om vijf na vier. Cool man ! Floep die broek terug aan, gelukkig is dat tornooi in dit hotel, en rap gaan schaken tegen iemand van 2155 elo, de nr 9 van de groep. Ik sta zie ik de 41^e op 65 deelnemers, dus ’t zal moeilijk worden, zoals al gedacht. Maar de partij werd spannender naarmate ze verliep, na een redelijk tam London systeem van wit, en ik moest er slechts in het diepe eindspel af na zet 43 met een looper tegen zijn sterkere paard. Dit scheelde echt niet veel voelde ik, ik kreeg er zowaar spijt van. Morgen zijn er rapids van halftien tot halftwee, en om 16h de 2^e ronde.

Ik word hier gepaard als hebbende 1806 elo, ik dacht dat ik 1830 Fide had, ’t maakt niet veel uit. Toch raar.

Ik spreek nogal vlotjes Duits, maar hier spreek ik liever de mensen in het Engels aan. Duitsland is hier een buur, en de laatste 100 jaar is daar toch van alles gebeurd, een beetje als bij ons. Ik denk dan soms dat ik hier meer gedaan krijg middels het Engels, vanochtend vroeg praatte ik 15’ met een oudere dame in Praag station, vooral met veel gebarentaal, en toen ze naar het perron moest voor haar trein, diepte ze uit haar tas een tros druiven, kleine blauwe onwaarschijnlijk zoete, uit haar tuin, en schonk het me. Ze had een stuk of vier trossen, maar ik kreeg er een van.

Ik moet morgen de hotelmanager spreken. Blijkt nu dat ze enkel TV hebben op de bovenverdiepingen bij de duurder kamers. Als dat zo zit, dan moet ik maar naar boven verhuizen, ah ja.

Zo'n kleine 40 jaar geleden stak ik met mijn jonge echtgenote de Duits/tsjechische grens over, in volle Koude Oorlogperiode in een plaats die aan de Duitse kant Eger heette, en aan deze kant Cheb. De enige keer dat ik dit land ooit al eens bezocht. Wij reden met een fonkelnieuwe Datsun Cherry, en wij en de auto werden grondig onderzocht zoals dat toen ging aan het ijzeren gordijn. In Cheb stopten we en wandelden wat rond. Staat er bij terugkomst een politieman bij de auto, die een bekeuring schrijft, voor verkeerd of verboden parkeren, ik weet het niet meer zo goed. Ik mompel iets tegen mijn vrouw van "da's nog geen 25 frank ochgotte", en zij reageert bliksemsnel "geef die geen 50 of 100 he zotteke", anticiperende op mijn destijds achteraf gezien verwerpelijke kapitalistische arrogante zak bevlogenheden, zo eigen aan late twintigers, ik mag zeggen dat ik met de jaren gelukkig wijzer ben geworden. De politieman was vergezeld van wel 5 of 10 jonge jongens, die nog nooit in hun leven blinkend chroom hadden gezien, nee, integendeel alleen maar wat schokkende Trabantjes en legerkamions, en die daar met grote ogen naar al dat fraais keken, een scenario dat zich vanzelfsprekend herhaalde in elk dorp waar wij stopten. Op een of andere manier had ik ongemerkt nogal wat goedkope want in België gekochte Kronen doorheen de grenscontrole gesluisd, waar mijn vrouw en ik enkele hele mooie dingen mee konden kopen, maar niet alle kronen waren opgebruikt. Ik wilde zeker niet met teveel kronen aan de grens terug komen, en in de bak eindigen, dus zat er in mijn rare kronkel destijds niets anders op dan tijdens de laatste dag van mijn verblijf in dit mooie land, af en toe een handvol tsjechische kronenbriefjes tijdens het rijden in een of ander dorpsplein uit de zijruit te kieperen, en in mijn fantasie als een knettergekke rattenvanger van Hameln daar dan hele meutes dorpskinderen te zien achteraan hollen en te bedenken hoe mooi ofte het leven af en toe toch wel zijn kon. Ik hoop en bid vurig dat na al die tijd die gewis laakbare feiten toch wel zullen verjaard zijn, en dat ik hier zonder problemen de datum van 1 oktober haal, op de nachttrein naar het Westen.

Zo 25 sep 2011

Ik heb die partij, een beetje tegen mijn zin, eens in Fritz gestoken. 7...Ld6 brengt mijn looper in oppositie tegen zijn Londense looper op f4, en dat wordt door de machine niet toegejuicht, die houdt het eerder op 7...Ph5 om de looper te ruilen, of te verjagen. Vanaf hier sta ik op -0.56 , maar dit wordt helemaal niet uitgediept, en na zet 28 sta ik nog altijd op -0.57 , waarna hij in de fout gaat ! Als ik een correcte 29^e zet speel heb ik plots 0.00, maar zoals zo dikwijls na een fout wordt dit beantwoord door een fout. Het werd alleen maar spannender schreef ik : op zet 35 speelt hij opnieuw niet accuraat, en ook nu geeft Fritz terug 0.00. Maar dan, op zet 36 ga ik definitief in de fout, “lichtelijk” oververmoeid. Dan heb je werkelijk tegen iemand met 300+ onverwacht een kans gehad, en niet gegrepen : spijtig.

Iets over het tempo : elk 1.5h voor de hele partij plus 30s bijkomend vanaf zet 1, elektronische klokken.

Vanochtend 7 rondes rapid gespeeld, à 10' pppp + 5s/zet. Een moeizame 2.5 was mijn deel, sowieso al niet mijn ding maar gezien de machtsverhoudingen van de aanwezigen nog niet eens zo slecht.

Vanavond wit 2e ronde zwitsers, dan moet je gewoon proberen te winnen. Maar dat proberen we in feite altijd, nietwaar.

* * *

Het mocht niet zijn. Gisteren stond ik na de opening -0.56 , vandaag staat mijn tegenstander (170 elo minder) gewoonweg op -0.96 na 10 zetten, en -1.50 na 15 zetten, waarop hij prompt remise aanbiedt. Zijn openingsbehandeling doet pijn aan mijn ogen. Dan ga je ontzettend veel tijd verbruiken, want je moet dit vanzelfsprekend gaan afknallen naar winst, en je vind het niet. Dan begint het moeizame klooiwerk, dat eindigt in een kleine kwal winst en terug die 1.50 voorsprong. 't Is niet genoeg, ietwat ontgoocheld in eigen falen bied ik op zet 40 remise aan, eerder dan in de opkomende tijdnood nog te gaan verliezen, volgens de machine was het nog altijd goed voor een bonus van 0.86

Vandaag TV opgezet, in de nieuwe kamer. Geen spoor te bekennen van wielrennen, op geen 15 zenders. Van sport alleen formule 1. Het is zondagavond, en ik heb geen flauw benul wie er wereldkampioen is geworden.

Het leven is hier bepaald goedkoper dan bij ons, dat staat vast. Laat ik beginnen met te zeggen dat al wat ik hier drink, eet en slaap, de helft kost van wat wij normaal vinden. In het hotel : forel met amandelen 3.50 e, varkenssteak champignons 4.75 e, en pilsner Urquel halve liters erg lekker 1.20 e. Blikken bier in de Lidl halve liter : 0.38 e De trein van Praag hier naar toe, 169 km = 9 e. De mooie 'dure' kamer hierboven 29 e per nacht. Weliswaar dank zij een schaaktornooireductie van niet minder dan 40% ! Dat ik ze niet versta tot daar aan toe, maar hun prijzen kan ik verdraaid goed lezen.

De enige andere persoon in het toernooi die de taal hier niet verstaat is, behalve misschien die ene Roemeense deelnemer, een indische jonge vrouw, klein en mager en die nota bene zo maar eventjes elotop is met 2289 elo. Klaarblijkelijk heeft ze de opdracht van Anand aanvaard om hier dit toernooi eventjes te komen winnen. Haar naam zal ik morgen eens opschrijven, Indiase namen kan je onmogelijk zo maar onthouden. Ze is in het gezelschap van een oudere heer die niet meespeelt en ik heb geen idee wat voor relatie er tussen die twee bestaat. Ze begon – oh verrassing – het toernooi slechts met een remise, en dus zal Vishy niet goed gemutst zijn en moet ze nog hard werken deze week.

Ik ben al heel dikwijls alleen in het buitenland geweest. Dit echter is de eerste keer dat ik me alleen zijnde in een situatie bevind waar ik de taal niet ken. Over de jaren heen in Finland, St-Petersburg, Brasilië en Griekenland was ik altijd in gezelschap van 1 persoon of een groep (India/Nepal) en vertelde je elkaar de hele dag honderduit wat voor indrukken je opdeed. Hier zit ik in een soort groeiende zeepbel rondom mij, ik hoor en lees alles maar ik begrijp niets. Ik moet zeggen dat dit stilaan bevreemdend overkomt, niemand is erg geïnteresseerd in een gesprekje omdat ze zelf geen gebenedijd woord andere talen spreken, gelukkig hebben ze hier beneden een internationale spijkskaart

anders had ik het niet gered. Bizar dat ik niet weet hoe zelfs goede morgen, dank u, een twee drie, of tot ziens hier klinken.

Vanavond zag ik op TV een reportage die klaarblijkelijk over de pedofilie in de kerk ging, vanuit Brussel, en ik herkende beelden van de commissie Adriaenssen. Een mevrouw kwam aan het woord (alles wordt hier gedubd naar het tsjechisch), en haar naam verscheen onderaan in een blokje. Die naam werd verlengd met –ova ! Hilde Beeckmanova of zo iets, heel grappig. Van de 15 zenders heb ik één anderstalige : het Duitstalige RTL, en dat wordt de missing link naar de vertrouwde buitenwereld. Morgenochtend internet eens proberen beneden in het hotel, in een speciale “internet” kamer !

Ma 26 sep 2011

Daarstraks in de internetkamer werd ik geholpen door een vriendelijke jonge man uit de streek rond Praag, die een mondvul Engels en Duits door mekaar haspelde, en mij hielp om dit bericht naar de Skog te zenden, mijn computer kon de verbinding niet tot stand brengen. Dus tapte hij dit bericht af op een geheugenstick, en verzond het ding via zijn pc die wel voldoende verbinding had. Ladislav met minder elo dan ik was er in geslaagd om tegen een speler van 2200 remise te maken, en daar was hij terecht best trots op.

Het is hier, zoals overal vermoed ik, hoogzomer. Sinds mijn vertrek heb ik nog geen wolk gezien, en het is lekker warm buiten. Ik kuierde wat langs het centrum, en voorbij de markt, waar ik een paar nieuwe schoenen kocht aan de prijs van welgeteld 200 kronen, dat zijn je gelooft het niet 8.50 euro Voor dat geld zou ik een hele container moeten laten overkomen, en er op de markt in Mortsel mee gaan staan. Poolse makelij, beweerde de verkoper die 20 jaar geleden uit Macedonië hierheen geïmmigreerd was (wel wel waar hebben we zo'n verhalen nog gehoord, het is van alle tijden en van alle streken), en dat geloof ik graag, want ik weet ook wel dat dat voor die prijs geen lederen topschoenen uit Varese zijn.

Het Jehla hotel ligt aan de oever van de Zàstava, een riviertje van bescheiden omvang, laat ons zeggen 15 à 20 meter breed, meer niet,

met veel groen en park langs de oevers. Wilde eenden kwaken hier een goed deel van de avond en de dag, en samen met de koperen zon geeft dat hier totaal onverwacht nog een zalig vacatiesfeertje à la Bastia in Corsica. Het enige wat deze prachtige dag nog kan verpesten, is straks verliezen van een jongen met 1500 elo. We spelen onpaar, dus er zijn 9 bye's : opletten geblazen. Uit Mortsel hierheen komen hollen, om dan ergens halfweg het toernooi bye gepaard te worden, ik durf er niet aan denken.

Vorig jaar in augustus, in de roeivereniging van Kiel hadden we een fantastisch uitzicht op de voorbijvarende oceaanreuzen. Dat zal hier niet lukken : we spelen in een geblindeerde conferentiezaal, en met electrisch licht elke dag vanaf 16h.

* * *

Mijn dag is helemaal niet verpest, hoewel ik verloor, omdat ik een leuke partij gespeeld heb en verloren heb tegen een jongen van 13 jaar die gewoon beter is. Samen 80 jaar maar niet eerlijk verdeeld. We maakten er een wat mij betreft boeiend en interessant schouwspel van. Ik moet ook eens wat over schaken schrijven in dit schaakverslagje, en daarom : hier deze partij in extenso

Jan Havelka (1543) – CD (1806)

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lc4

Daarstraks, na de markt, had ik me een uurtje alleen maar voorbereid op het Italiaans, de veruit meest gespeelde opening door jeugdspelers tegen mij.

3.., Lc5 4.b4

En had alleen maar iets voorzien als 4.c3 Pf6 5.d4 exd 6.cxd Lb4+ bijv. 7.Pc3 Pxe 8.0-0 LxP 9.d5 Lf6 10.Te1 Pe7

Jonge Jan uit Tsjechië speelt echter liever het Evans gambiet. Een snoepje à la Nigel Short. De laatste keer dat ik dat tegenkreeg was vorig jaar in het Antwerpse stadhuis waar ik er in een druk

bijgewoonde simultaan niet minder dan Stefan Docx mee versloeg !
Sorry Stefan, nu gaat het de hele wereld rond.

4..Lxb 5.c3 Le7 6.d4 Hier dacht ik bijna een half uur na, ik wist het niet meer.

6..Pf6 Fritz10 geeft dat niet aan in zijn 5 voorstellen, teken dat het niet goed is. Hij heeft alleen oog voor exd, Pa5, d6, en in ondergeschikte mate Lf6 en Ld6. van het eerste vond ik het opgeven van het centrum nogal benauwend, ik geloof dat ik toen in Antwerpen Pa5 speelde, maar ik herinner het me niet goed meer. Fritz beoordeelt 6..Pf6 met +/- 0.38

De volgende 14 halfzetten had ik in dat half uur voor ogen gehad, het grootste gedeelte volgt ook het jochie gewoon de machinesuggesties :
7.dxe Pg4 8.Dd5 0-0 9.h3 Pa6 10.Lxh gxh 11.Dd2

Hoewel ik deze zet zelf verwacht had staat hij niet in het logboek bij Fritz, die de voorkeur geeft aan Pd2, logisch want Dd2 staat de ontwikkeling van de damevleugel in de weg.

11..,Lg5 12.PxL hxg 13.f4 De jongen krijgt geen elektronische support meer, want door dit hele verhaal staat zwart beter, als die nu 13..,gxf 14Dxf De7 speelt. Maar ik speel het "slim", en speel eerst 13..,De7 waardoor ik niet beter sta, maar gelijk. Vanaf nu is het schaken met gelijke wapens, we staan gelijk, ik heb mijn openingsmoeilijkheden overwonnen, nu de rest nog. Dat voelde ik ook zo aan op dat moment in de partij.

14.g3 d6 15.h4 g4 16.h5 Kh8 17.De2 Zwart staat iets beter. De conceptie van mijn probleem was dat als ik sla op e5, f4 naar f5 doorschuift, mijn dreigingen langs de e-lijn annuleert, en g4 kwetsbaar maakt. Wat niet waar was, dat heet spoken zien. Ik moet inderdaad wel op e5 slaan.

17..,f6 18.Pd2 f5 19.exd cxd 20.0-0-0 Ld7 21.Ld5 Tc8 Ik vind dit allemaal echt waar bloedstollend spannend. Geen van beiden die er ook maar aan dacht om met een stompzinnig remisevoorstel af te komen.

22.Dd3 Le6 Het paard naar b4 gaat niet wegens het tussenschaak op d4. 23.The1 Df7 ?

De beslissende fout. 23...Df6 of Dg7 is nog altijd in orde.
24.LxL DxL 25.Pc4 Tf6 26.exf Dxf 27.DxD TxD 28.Pxd Opgave.
Jawadde, 13 jaar, daar word ik stil van. De jongen heet Jan Havelka.

En morgen ? Bye ? Dan weet ik al wat ik ga doen : met de bus naar een meer in de buurt, of met de trein naar Brno, sightseeing noemen ze dat. Je zou met dit weer al bijna hopen dat

* * *

Di 27 sep 2011

Nieuws : geen bye vandaag, gewoon aan de bak, tegen nr 51 van de ranking, vooruit met de geit, werken voor je vacantie.

Havelka. Dat doet me denken aan Vàclav Havel. Schrijver en teatermaker, leider van de fluwelen revolutie en eerste president van dit nieuwe land, vriend van Bessel Kok.

De Nederlander Kok was in de jaren 90 ceo van Belgacom, in Terhulpen, en een fervent schaakliefhebber en –mecenas. Hij sponsorde o.a. de beroemde Swift tornooien in Brussel waar de hele wereldtop te bewonderen viel. In die tijd organiseerde ik zelf jaarlijks het Steinweg tornooi, van 1987 tot 1992, en iemand had me in het oor gefluisterd dat ik eens een afspraak moest proberen te maken in Terhulpen. En daar stond ik dan op een mooie dag in zijn reusachtige bureel, en legde mijn aan gang zijnde project voor. Bessel, een vriendelijke interessante man, aanhoorde mijn verhaal, en tekende een cheque voor 50.000 frank ! Het jaar nadien echter kwam Lost Boys naar Antwerpen, en dat was het einde van het Steinwegtornooi. Een aantal jaren later werd Bessel benoemd tot ceo van de tsjechische tegenhanger van Belgacom en verhuisde naar Praag, waar hij sterk bevriend werd of al lang was met Vàclav Havel. Onlangs hoorde ik wegens de trammelant op Belgacom Didier Bellens, de huidige ceo, praten voor de televisie. In-triest was het, een vernedering voor het Nederlandstalige deel van de Belgische bevolking en van zijn bedrijf, een man aan het hoofd van 16000 man, parastataal, wiens schabouwelijk Nederlands enkel overtroffen wordt door dat van Elio

(Wouter Béeék), een groteske uiting van volkomen misplaatste arrogantie en een uithangbord van la Belgique à papa. Voor Elio kan je nog een bééétje begrip opbrengen, als zoon van een immigrant, maar Bellens ! Een vlaamsere naam dan Bellens kan ik moeilijk bedenken. Ik moet Ladislav eens vragen wat er met Vàclav Havel ondertussen gebeurd is, en met Bessel Kok.

Maar voor ik ga werken straks, heb ik eerst vakantie genomen. Dat wil zeggen een fikse wandeling van een uur naar een prachtig twee kilometer lang meer in de buurt, onder een stralende zomerzon, daar anderhalf uur lekker genieten tussen ochgot ocharme over de hele oever 2 hengelaars en een jonge mevrouw die in minibikini ligt te zonnebaden, (hot, man), heerlijk gezond tafelen (karper – verser kan niet, begoten met een best doenbaar tsjechisch wit wijntje) en dan dat uurtje terug naar het hotel. Er rijdt een bus maar een mens moet iets doen aan zijn conditie. Onderweg kwam ik voorbij dat kloostercomplex gewandeld waarvan Pascal deze week eens een afbeelding liet zien in een aanhef van dit artikel.

* * *

En het onheil is geschied : vandaag de 4^e partij verloren tegen opnieuw een jonge jongen, en de 5^e ronde morgen ben ik bye. Nu vind ik bye zijn niet leuk natuurlijk, maar er zullen 9 spelers bye geweest zijn in dit kleine tornooi, en net morgen spelen wij hier die ene keer 2 partijen, de 5e om 9h en de 6e om 16h. Ik heb sowieso al een hekel aan een schaakpartij die om 9h begint, en hoewel ik een bye zal hebben speel ik dus morgen toch nog gewoon één schaakpartij, en verandert er niet zo veel voor mij.

Hoe is die verliespartij zo tot stand gekomen ? Opgave op zet 60, als laatste partij in de zaal, om 20h, dus er is keihard voor gebikkeld. Een partij met nogal wat fouten aan weerskanten, en dus automatisch een razend spannende aangelegenheid met wisselende kansen. Wat mij verbaasde en in feite wat verontrust is dat ik het eindspel slechter behandelde en het net daar uit handen gaf, daar waar ik onderweg vermoedde dat die jeugdspeler best wel eens in het eindspel zou kunnen gepakt worden. Opnieuw verloor ik met een looper tegen een paard. Bijna twee jaar geleden speelde ik in het tornooi van

Groningen mee, en wat mij daar frustreerde was dat ik diverse keren huizenhoog gewonnen stond en het toch nog telkens wegblunderde. Dat ligt hier toch wat anders. De kansen lager er om in partijen 1 en 2 telkens een halfje meer te sprokkelen (hoewel je dan natuurlijk in partij 2 een sterkere tegenstander zou geloot hebben), tegen de jongens van 3 en 4 stond het halfweg gelijk, en moet ik er daarna toch af doodgewoon omdat ze beter schaken. Daar kan ik best mee leven. De leeftijd zal zijn tol eisen zeker, niets aan te doen, vermoeidheid en concentratieverlies zijn daar onvermijdelijk een gevolg van. Neemt niet weg dat ik het spelletje nog steeds uitermate graag speel.

Ik vroeg aan 2 spelers of het de moeite loont om de trein te nemen en de stad Brno hier 75 km verderop eens te bezoeken. Het antwoord was categoriek neen, Brno is een industriestad en heeft niets toeristisch aan te bieden.

* * *

Do 29 sep 2011

Gisteravond verloor ik opnieuw, het lukt niet meer. Ik kan hier niet winnen. Even dacht ik er aan om vandaag naar huis terug te keren, maar dat gaat niet want ik heb mijn treinticket van zaterdagavond al op zak en ik weet niet of je zo maar een nachttreinticket kunt inwisselen. Bovendien vind ik voortijdig vrijwillig opgeven onsportief en laf.

Na een nachtje slapen echter ging het gelukkig al weer terug beter vanochtend, maar dat ene blitztornooitje van deze week vandaag liet ik liever links liggen. Ik heb gisteren na afloop, en vanochtend wat bridge gespeeld op internet, echt om een beetje afstand te nemen van het schaken. Toch wordt dit niet mijn laatste toernooi, maar misschien wel mijn laatste schaakverslag. Ik kan mij mezelf niet voorstellen om ergens 1 of 2 weken op een strand te gaan zitten in Benidorm, en daar wat te frummelen, veel whisky te drinken en tussendoor een boek te lezen. Soit. Maar om voor het publiek te moeten beschrijven hoe het voelt om zo diep uit het wedstrijdschaak weg te glijden is niet evident. Ik had het dus vooral wel even moeilijk vannacht, omdat ik op zet 44

in een gewonnen stelling een zet uitvoerde die via een tussenschaak een vork toelaat. En dus ditmaal wel een gewonnen stelling verkwanselde. Hoe dramatisch het was kan blijken uit het feit dat hij al een hele tijd binnen zijn 30" increment aan het leven was, soms wanhopig afdaalde naar nog slechts 5, 4 of 3 seconden en ik toch nog altijd een paar minuten over had plus de betere stelling. De onnoemelijk onnozele bestoppelde tandeloze grijns op die boeventronie als hij beseft wat voor paasei er uit de hemel neerdaalt. Het diepe wegzinken en in jezelf keren op zoek naar een baarmoeder, om te schuilen en uit te huilen. Om jezelf eens en voor altijd uit te wissen. Te ontkennen dat je ooit bestaan hebt en op te gaan in het niets : het spelen van een schaakpartijtje kan gevaarlijke gevolgen hebben.

Carlo, de anti-held.

De held van dit toernooi is WIM Bhakti Kulkarni. Een kleine mooie jonge vrouw, met dat typisch gracieuze en voorname Indische in haar gedragingen en voorkomen. Heel vriendelijk tegen mij, waarschijnlijk niet omwille van mijn blauwe ogen, maar omdat ik in dat schaakgroepje zo wat de enige ben die vlotjes een conversatie in het Engels aankan. Ladislav vermoedt dat de oudere heer die haar vergezelt haar coach is ! Ze is top seed van het toernooi, bijna 2300 elo, (dit is echt geen zwaar bezet toernooi aan de top !) en na een remise in R1 speelt ze straks aan bord twee R7 met 4.5 op 6 Gisteren was haar partij als enige nog bezig, ook al aan bord 2, ik had zelf net verloren, en ze speelde met een L en 3 p tegen 4 zwarte pionnen, waarvan er 2 al opgerukt waren naar d3 en e4, gesteund door de zwK. Beiden speelden in increment. Er stond een twintigtal kijkers rond het bord. De techniek die ze daar gedurende een 15 à 20 zetten etaleerde was van dergelijk hoog allooi dat, nadat de zwartspeler opgaf, het publiek haar met een applaus bedankte en bedacht. Hoogst uitzonderlijk toch dat zo iets gebeurt, ik kan mij niet herinneren het ooit meegemaakt te hebben. Vanochtend stond er in de krant een artikel over haar met een foto, en een mevrouw fluisterde haar flemerig toe tijdens het ontbijt vanochtend : I wish you to win ! Het blitztoernooi (slechts 12 deelnemers, in Skog spelen we dat met meer !) van deze voormiddag was dan ook maar een klusje voor haar om alvast dat toch al te winnen.

Dit tornooi is overigens slechts een parel aan een snoer. Czech Tour organiseert het hele jaar door open tornooien, met name in Zdàr nad Sàzavou, Hradek Kralova, Pardubice, Olomouc, Liberec, Brno, Plzen, Marianske Lazne, Praha, en Novy Bor. Zo ziet het er op z'n tsjechisch uit. Een beetje te vergelijken met ons jeugd criterium. De grote baas van dat spel is herr Mazuch, die woont in Pardubice, was hier tijdens de openingsronde (de ceremonie heb ik gemist !), maar laat het voor de rest over aan het lokale management, misschien komt hij zaterdag terug ?

Ik vind Zdàr en de streek er rond zeker geen armoede uitstralen, maar ik denk ook niet dat ik dat echt in Tsjechië zou verwacht hebben. De appartementsblokken zijn hier maximaal 7 hoog, bijna altijd fris geschilderd en onderhouden, soms met fraaie bloempartijen versierd. Ik heb hier tot nu toe nergens grauwe achterbuurten of groezelige industriesteegjes gezien. (Wel in Praag natuurlijk) Het autopark lijkt in kwaliteit weinig onder te doen voor het onze, wat meer Skoda dan Mercedes natuurlijk, de wegen zijn breed en de voetpaden liggen er prima bij. Fietspaden overal. Buiten het centrum heb je veelal grote huizen in open bebouwing met dikwijls goed onderhouden tuinen. In het hotel vind ik nogal wat mountainbikers die hier in de streek hun ding komen doen, en hun uitrusting en materiaal oogt er allemaal goed bij. Kortom, weinig of niets doet mij hier nog aan een gewezen stalinistische omgeving denken.

Er is hier in Zdàr dan toch een belangrijke industriële speler. Vlak voorbij het treinstation ligt een grote fabriek, met twee hoge schoorstenen, Zdàs. Zdàs is een beursgenoteerd bedrijf, en fabriceert van alles : allerlei zware machinery, auto-onderdelen, high tech apparatuur, en vele andere dingen, en stelt hier maar eventjes 3000 mensen te werk. De Z in de naam is de eerste letter van Zelezny, wat ijzer zou moeten betekenen, dus ijzerverwerkend bedrijf. Ik moet zeggen dat toen ik hier per trein met slaapdrongen ogen aankwam, en op die schoorsteen in reusachtige letters Zdàs zag staan, ik dacht dat er door de jongste bediende een schrijffout was gemaakt.

Er hangt hier nogal regelmatig wat geluidsoverlast over de stad, en ik dacht dat het met stoomuitstoot van de Zdàs te maken had, maar het blijken legervliegtuigen te zijn op oefening vanuit het 80km verder gelegen Pardubice. Navo ??

* * *

Vanmiddag heb ik gewonnen, in ronde 7. Een jonge jongen, opnieuw (!), speelt met wit de ruilspanjaard, gevolgd door d3, grote rokade, torens op h1 en g1. H-pion loopt door naar h6. Non-classé ! Wat moet je daar nu tegen verzinnen met zwart ? Op de 5e zet haalt het kind een brooddoos uit zijn tas, haalt daar de dikste boterham uit die ik ooit in mijn leven gezien heb, en begint die vol overgave vlak voor mijn neus soldaat te maken, de kruimels vliegen in het rond. Ik bekijk hem even en knik hem dan breed glimlachend toe. Een koningsaanval moet je voeren met een gesloten centrum. Na zijn d3-d4xe5 opent zich de stelling, en dan is het plots uit op zet 23 en opgave. Veel moet daar niet meer bij verteld worden. Al zou ik de 8^e en 9^e ronde ook nog winnen, dan nog is mijn tornooi op sportief gebied al lang mislukt. Maar ja, dat had u al begrepen als intellectuele lezer. Wat u ook al misschien begrepen had, is dat ik het hier voor de rest redelijk naar mijn zin heb (gehad). Overmorgen zit ik al weer terug op de nachttrein naar Keulen, de tijd gaat snel.

Dit land is natuurlijk een land met goede schakers, altijd geweest. Ludek Pachman, Vlastimil Hort vroeger, en nu David Navara, +2700, leiden de weg. 2700, dat is voor elke Belg, vroeger of nu, huizenhoog onbereikbaar. Colle was bijna honderd jaar geleden wel erg sterk, maar hoeveel elo die nu zou hebben gehad, daar heb ik geen idee van.

Dit is het laatste stukje vanuit Zdàr. Maar nog niet over Zdàr. De rest van dit verhaal schrijf ik op de trein, of zondag rustig thuis, Lusthovenlaan t/s, tussen de slaapbeurten door. Ik moet superfit zijn tegen dinsdagavond, als Tobias mij opwacht.

Tot dan.

* * *

1 okt 2011

Gisteren vrijdagochtend wandelde ik 25' naar het station. Daar vertrekken aan 22 haltes streekbussen, zoals op Roosevelt, met dit verschil dat vele van die lijnen slechts enkele ritten per dag aanbieden. De tijdschema's van de terugritten van die bussen waren ook aangeduid. Tegen 11h zocht ik mij een busrit uit die mij ergens heen bracht waarbij ik toch nog voor 15h terug in het hotel kon zijn, en de keuze viel op een busrit naar Merin. 50 minuten rijden, 50 minuten ginder en 50 minuten terug, met dezelfde bus en chauffeur ! De rit was absoluut prachtig. Bossen, weiden, heuvels, soms Ardennees van uitzicht en vooral veel waterpartijen gaande van plassen over vijvers en vennen tot kleine en grote meren, dat alles overgoten door de al heel de week aanwezige zomerzon in een blauwe vakantiehemel. Kleine dorpjes, en tussen de dorpen kilometers aan een stuk geen spoor van lintbebouwing, zoals het hoort. Boven de r in de naam van het plaatsje Merin staat een haak, een vogeltje, maar ik weet niet hoe ik dat uit mijn klavier moet halen. Die letter wordt niet r uitgesproken maar sj, of ch als in chocolade, dus : Meschien. Volgens Ludovit is dat een Tsjechische letter, ze bestaat bijvoorbeeld niet in het Slowaaks. In Merin kocht ik voor een prikje een kilo druiven en een fles water en dat was mijn lunch : oergezond en vol energie. Het is een dorp van twee keer niets dat alleen maar zijn belang heeft omdat er daar een aansluiting is op een bus naar Brno of Jihlava, maar dat had geen enkel belang, het was er mij om te doen het Moravische platteland eens te bekijken.

Terug in het hotel won ik R8, met wit, een engelse partij waarbij dhr Dosoudil op zetten 22 en 40 remise aanbood maar bot ving. Zeven zetten later was het uit.

's Avonds zaten we met vier man te praten in de computerruimte : Ladoslav Zamorsky uit Praag, Ludovit Balazec, een Slowaakse programmeur die in Moravië woont, Yrij Vorobyov en ik. Yrij is een boomlange graatmagere al wat oudere Oekraïner. Hij staat aan de leiding, en speelt morgen op bord 1 tegen Bhakti voor de overwinning, hij heeft een halfje meer. Ik zeg : "Ukraine big

country”, waarop hij antwoordt “yes, big country but bad country”. Ik zeg : “Belgium small country, good country”. Als hij even later weggaat, vraag ik Ludovit waarom Yrij zijn land een slecht land vindt, en die vraagt mij hoeveel pensioen ik per maand verdien. Ik leg uit dat een minumpensioen bij ons voor iemand die 40 jaar gewerkt heeft rond de 1000 euro ligt. Lutomir schrikt van dat “hoge” bedrag, waarop ik hem wel zeg dat een huurappartementje 450 euro kost en een brood van 800 gr meer dan 2 euro. Dan zegt hij, wat langzaam nadenkend : Yrij heeft 75 euro pensioen per maand in Ukraine ! Een invalidenpensioen weliswaar, hij is licht kreupel.

Daar word ik wel heel stil van. Als ik dit verneem gun ik in feite liever de overwinning en de centjes aan Yiri dan aan de weliswaar zeer beminnelijke en mooie Bhakti met al haar onder de diamanten fonkelende peperdure ringen, oorbellen, halssnoer en horloge vergezeld door haar privé coach. Yiri heeft slechts 2155 elo. Het is misschien de kans van zijn leven, als hij hier 300 euro verdient zijn dat vier maanden pensioen voor hem.

Vanochtend laatste speeldag. Opnieuw won ik, ditmaal een m.i. fraaie partij. Ik zal dat maar denken, heb ze nog niet in de machine gestoken. Zo eindigt dit knettergekke tornooi nog op een onverwachte 4.5 op 9, zo staat het officieel te lezen. Ik weet dat dit 3.5 op 8 is, dat ik veel te dikwijls tegen een lagere elo heb gespeeld, en dat ik het na die verschrikkelijke start nooit meer helemaal goed kon krijgen. Voor de die-hards wil ik deze partij wel meegeven, ten teken dat ik nog niet helemaal verloren ben voor het wedstrijdschaak :

Doossche, Carlo – Bukacek, Lubomir

1.c4 Pf6 2.Pc3 e6 3.d4 d5 4.g3 c6 5.Lg2 Pbd7 6.Pf3 Lb4 7.0-0 LxP 8.bxc 0-0 9.Pd2 e5 10.e4 dxe 11.Pxe PxP 12.LxP f5 13.Lg2 e4 14.c5 h6 15.Lf4 Pf6 16.Ld6 Te8 17.Db3+ Kh8 18.c4 b6 19.Tfd1 Lb7 20.a4 Pd7 21.a5 Te6 22.d5 TxL 23.cxT Pc5 24.Df4 Dxd 25.axb cxd 26.Txa Td8 27.cxd Dxb 28.TxL 1-0

Ik vermoed dat ik nogal veel tijd heb nodig gehad om mij aan te passen aan het nieuwe tempo : 1.5 uur + 30” is echt wel snel. Bijna geen enkele partij haalt de vier uur speeltijd. Als je daar gaat zitten schaken aan een IC tempo haal je het niet. De partijen van gisteren en

vandaag gingen al veel sneller : die tegen Bukacek duurde amper 1h 40'. En dus had het toernooi voor mij gerust nog een tweede week mogen duren, ik ben eindelijk geroedeerd.

Yrij Vorobyov heeft Bhakti Kulkarni verslagen, en wint het toernooi, alleen. Bhakti is door die nederlaag naar de 6^e plaats verwezen. Ik eindig op de 39^e plek, daar waar ik startte op 41. Goed ? Natuurlijk niet, ik had die score moeten halen tegen hoger gerangschikte spelers, but you can't win them all.

Aan het station voor de terugreis stond Yrij voor een trein naar de andere richting, het Oosten : eerst naar Brno, dan Warschau, dan Kiev, dan Sebastopol aan de Krim, zijn thuisstad. Twee dagen en drie nachten onderweg in diverse treinen, kan je je zo iets voorstellen ?

Het toernooi zelf was zeer verzorgd, in een zeer aangenaam viersterrenhotel, en dat in een streek waar je zonder meer een vakantiegevoel meekrijgt.

En nu : 'slechts' 19 uren onderweg, met een trein naar Praag, dan via Berlijn naar Köln, en zo naar huis.
Carlo.

